

කලාව, විද්‍යාව හා ගණිතය

කොළඹ කවිය හා පොදුවේ කවිය ගැන තවදුරටත් කතාකිරීමට පෙර කලාව හා විද්‍යාව අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස්කම් කිහිපයක් සාකච්ඡා කළ යුතු යැයි සිතමි. එහි දී බටහිර හා පෙරදිග යන්න ද අනිවාර්යයෙන් ම සඳහන් කළ යුතු වෙයි. කලාව පොදුවේ ගත්කල සංයුක්ත වෙයි. එසේ ම එ එක සිද්ධියකට හෝ සිද්ධි මාලාවකට හෝ පොදු වෙයි. මහා කාව්‍ය සම්ප්‍රදායට (මේ රීතියා මහා සම්ප්‍රදාය නො වේ.) අයත් කෘතියක වුව ද ඇත්තේ සිද්ධි මාලාවකි. මෙහි දී සිද්ධි මාලාව එකිනෙකට සම්බන්ධ වෙයි. එහි ඇතැම් විට උයන් වර්ණනා විය හැකි ය. එසේත් නැත්නම් වෙනත් වර්ණනාවක් විය හැකි ය. එහෙත් එ සෑම වර්ණනාවක් ම කාව්‍යයේ නෛසර්ගික අංගයක් වෙයි.

අපි උදාහරණයක් ලෙස සිංහලයේ උසස් ම කාව්‍යය ලෙස බොහෝ අය විසින් සැලකෙන කවි සිළුමනා කෘතිය ගනිමු. එහි සිද්ධි මාලා වෙයි. නොයෙකුත් වර්ණනා වෙයි. ඇතැම් වර්ණනා එ මහා කාව්‍යයක් බවට පත්කිරීමට ආයාසයෙන් කරන ලද දෑ විය හැකි ය. එහෙත් මේ සියල්ලෙන් කියවෙන්නේ එක් කතාවකි. පොත කියවන්නාට හා කියවීම අසා සිටින්නන්ට කිසි විටෙකත් එහි එකිනෙකට අසම්බන්ධ කතා තිබේ යැයි නො සිතෙයි. කවියට ගතා ඇත්තේ කුස ජාතකය ය. ජාතක කතාවක් ලෙස එහි ඇත්තේ එකග්‍රතාවකි.

කාව්‍යයෙහි හෝ කුස ජාතකයෙහි හෝ විද්‍යුක්තවක් නැත. එ ඉතා සංයුක්ත වූවකි. කාහටත් සිතෙන් මනාගත් හැකි එමෙන් ම ඉන්ද්‍රිය ගෝචර අත්දැකීම් එහි විස්තර කෙරෙයි. ඉන් කියවෙන්නේ මිනිස් ජීවිතයෙහි එක් පැතිකඩක් පමණකි. මිනිස් ජීවිතයට ම පොදු වූ ලක්ෂණයක්, එවැනි ලක්ෂණයක් ලෙස තණහාව (අවශ්‍ය නම් රාග, ද්වේෂ, මෝහ) දැක්විය හැකි වුවත් එය විද්‍යුක්තව කීමේ ක්‍රමයක් නැත. තණහාවේ විවිධ ලක්ෂණ මිස තණහාව විද්‍යුක්ත ව ප්‍රකාශ කරන කලා කෘතියක් නිර්මාණය කරන්නේ කෙසේ ද?

කවි සිළුමනා භාරතීය මහා කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය අනුකරණය කරමින් නිර්මාණය කරන ලද්දක් විය හැකි ය. එහි ඇතැම් විට මුල සිට අගට මෙන් ම අග සිට මුලට ද එලිසමය පිහිටුවා ඇති අයුරු දැකගත හැකි ය. එහෙත් එහි නිරස බවක් හෝ ආයාසයෙන් එසේ කළ බවක් හෝ දැකිය හැකි නො වෙයි. කුස රජු පබාවතී පයම්පති කුමරු ආදීන්ගේ අත්දැකීම් වෙනත් අයට ද පොදු විය හැකි වුවත් එ සියළු දෙනාම දෙන ලද අවස්ථාවල දී එ එ ආකාරයෙන් ම ක්‍රියාකරනු ඇතැයි කිසිවකු බලාපොරොත්තු නො වේ. මිනිස් ජීවිතයෙහි පොදු බවක් මෙන් ම එ එ මිනිසාට ආවේණික වූ විශේෂිත බවක් ද තිබීම එයට හේතුව වෙයි.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා විසින් සිංහලයෙහි උසස් ම කාව්‍යය ලෙස පිළිගැනෙන ගුත්තිලයෙහි ද ඇත්තේ විශේෂිත මිනිස් ගුණාංග මිස පොදු ගුණයක් නො වෙයි. ගුරුවරයාට වඩා තමා උසස් හෝ ගුරුවරයා හා සමාන යැයි සිතන ශිෂ්‍යයෝ ලොවෙහි අන්තවත් ජීවත්වූහ. අද ද ජීවත්වෙති. ඇතැම් අවස්ථාවල එ සත්‍යයක් ද වෙයි. එහෙත් බොහෝ ශිෂ්‍යයන්ට වරදින තැන තමන් නිර්මාණ කාරයෙහි දී නිර්මාණයෙහි යෙදුණු ගුරුවරයකු හා සමාන හෝ ඔහුට වඩා උසස් යැයි සිතීමට යැමේ දී ය. අයිසැක් නිව්ටන් තම ගුරුවරයාට වඩා දැනුම නිර්මාණය කිරීමෙහි දී ද දක්ෂයෙක් විය. එ බව ගුරුවරයා ද පිළිගත්තේ ය. එහෙත් සෑම අවස්ථාවක දී ම එ එසේ සිදුවන්නේ යැයි නො සිතිය යුතු ය. අකෘතඥ ශිෂ්‍යයකු වූ මුසිල තම ජීවිතයෙන් වන්දි ගෙවා ඉගෙන ගත්තේ තමන් හුත්තිල පඩිවරයා මෙන් නිර්මාණකරණයෙහි දී දක්ෂයකු නොවන බව ය.

මෙවැනි අත්දැකීම් වෙනත් අයට ද තිබිය හැකි ය. එහෙත් එ එ අත්දැකීම්වල සුළු වශයෙන් වුවත් වෙනස්කම් ඇති වෙයි. එ වෙනස් අත්දැකීම් හේතුවෙන් එ ඇසුරෙන් කලා කෘති රාශියක් නිර්මාණය කළ හැකි ය. මවකගේ ආදරය, දරු පෙම පොදු සංසිද්ධියකි. එහෙත් එ ඇසුරෙන් නිර්මාණය වන අවසාන කලා කෘතිය තවමත් බිහි වී නැත. එවැනිවන් කෙදිනකවත් බිහිවන්නේ ද නැත. එක් කලා කෘතියකින් කියවෙන දරු පෙම තවත් කෘතියකින් කියවෙන දරු පෙමින් වෙනස් වන්නේ ඉතා සුළු වශයෙනි. ඇතැම්විට එ වෙනස් නොගිණිය හැකි තරම් වූවකි. එහෙත් එ සියල්ල විවිධ කලා කෘති මිස එක් කලා කෘතියක් වන්නේ නො වේ.

ගුණ සඳහන් කරුණු ගැලීමෙන් කළා යැයි කියවෙන ජීසා නුවර පල්ලියෙහි ඝණ්ඨාර කුළුණෙහි සුප්‍රසිද්ධ පරීක්ෂණය හා සසඳන්න. එකම උසකින් එකම වෙලාවක අතහැරෙන වස්තු එක විට පොළොවට වැටෙන්නේ යැයි එ පරීක්ෂණයෙන් පෙනුණු කෙරුණි. එ පරීක්ෂණය ඉතාලියෙහි නොව වෙනත් රටක වෙනත් වකවානුවක කළත් එකම නිරීක්ෂණය ලැබෙයි. එ එ වස්තුව දෙන ලද අවස්ථාව සලකා එ එ ආකාරයෙන් නො වැටෙයි. සියළු වස්තු අඩුම තරමින් පොළොව ආසන්නයේ දී එකම ත්වරණයකින් පොළොවට ආකර්ෂණය වන්නේ යැයි එ පරීක්ෂණවලින් පෙනුණු කෙරෙයි. මේ පරීක්ෂණය රික්තයක කළ යුතු මුත් එ එසේ නොකෙරුණු බව අපි දනිමු. කෙසේ වෙතත් එමගින් ගැලීමෙන් ට පෙන්වීමට අවශ්‍ය ව තිබූ කරුණක් සමාජයට ඉදිරිපත් කළ බව අපි පිළිගනිමු.

ගැලීමෙන් වස්තුවේ ස්කන්ධය, වර්ණය, ගඳ සුවඳ, ඝනත්වය ආදී ගුණ රාශියක් නොසලකා හැර තම නිගමනයට පැමිණියේ ය. කෙනකුට අවශ්‍ය නම් එ එ පාටවලින් එ එ හැඩයෙන් යුක්ත වස්තු එකම උසකින් අත්හැර සිදුවන්නේ කුමක් දැයි බැලීමට පරීක්ෂණ දහස් ගණනක් කළ හැකි ය. එහෙත් එ එක් එක් පරීක්ෂණයෙන් අපට අළුත් අත්දැකීමක් නො ලැබෙයි. අවශ්‍ය සියල්ල ගැලීමෙන් තම එක් පරීක්ෂණයකින් පෙන්වා දී ඇත. එ පරීක්ෂණය නිසි අයුරින් තේරුම් ගැනීමට අසමත් අයෙක් නිල් පාට වස්තුවක් හා රතු පාට වස්තුවක් එක් උසකින් එක්වර අත්හැරියහොත් කුමක් සිදුවිය හැකි ද වැනි ප්‍රශ්න අසමත් කාලය ද ශ්‍රමය ද නාස්ති කරති.

ගැලීමෙන් ජීසා නුවර ඇළවෙන කුළුණින් වැටිටවුයේ රෝස මල් සුවඳ දෙන නිල් පාට වස්තුවක් නොව විශුක්ත වස්තුවකි. ඔහු විසින් වට්ටවනු ලැබූ වස්තුවට කිසියම් වර්ණයක් තිබෙන්නට ඇත. එහෙත් එය ගැලීමෙන් සැළකිය යුතු කරුණක් නො වී ය. සිහින් ගැ සුවඳක් වුවත් වැදගත් වනුයේ කලා කෘතියක දී ය. ජීසා නුවර කුළුණින් වට්ටවනු ලැබූ වස්තුවල නහයට දැනෙන සුවඳවත් ගැලීමෙන් වැදගත් නො වී ය. එහෙත් යම්කිසි අයුරකින් එක් වස්තුවක් අත්හැරිය පසු පහතට නොවැටී උඩට ගියේ යැයි සිතමු. එවිට ගැලීමෙන් ට එ එසේ සිදුවන්නේ කෙසේ දැයි විස්තර කිරීමට සිදුවනු ඇත. වාග්‍ය ප්‍රතිරෝධය වැනි ප්‍රවාදයකින් එවැන්නක් තේරුම් ගැනීමට හැකි වී නම් එවිට ගැලීමෙන් ප්‍රශ්නයක් නොවීමට ඉඩ තිබුණි.

කලාවෙහි එක් ප්‍රතිවිරෝධයක් (පරස්පරයක්) හෝ ප්‍රතිවිරෝධ කිහිපයක් හෝ තිබීම නිසා මූලික සංසිද්ධියට ප්‍රශ්නයක් පැන නො නගයි. මව්වරුන් කිහිප දෙනකු තම දරුවන්ට ආදරයක් නැතැයි යන්නෙන් දරු පෙමක් නැතැයි යන නිගමනයට බැසීමට නො හැකි ය. එවැනි දරුවන්ට ආදරයක් නැති මව්වරු සාධාරණ දරු පෙම සම්බන්ධයෙන් ගත්කල ව්‍යතිරේක ලෙස ගැනීමට අපි පුරුදු වී සිටිමු. බටහිර විද්‍යාවෙහි ද නීතියෙහි ද එවැනි දෑ ව්‍යතිරේක ලෙස සැලකෙයි. එසේ වුවත් ශ්‍රීකයන්ගෙන් ලැබුණු බටහිර ගණිතයෙහි එවැනි දෑ ව්‍යතිරේක ලෙස නො සැලකෙයි.

එයට හේතුව බටහිර ගණිතය යම් යම් අවශ්‍යතා යටතෙහි විශුක්ත සාධාරණ ප්‍රවාද සාධනය කිරීමට උත්සාහ කිරීම ය. යුක්ලීඩීය ජ්‍යාමිතියෙහි ඕනෑම ත්‍රිකෝණයක කෝණ තුනෙහි ඓක්‍යය සෘජු කෝණ දෙකක් යැයි සඳහන් වන ප්‍රමේයයක් බටහිර ගණිතයෙහි වෙයි. මෙහි දී කිසිවකුටවත් යුක්ලීඩීය ජ්‍යාමිතියෙහි එසේ නොවන ව්‍යතිරේක ත්‍රිකෝණ තබාගැනීමට කිසිදු ඉඩක් නො ලැබෙයි. ව්‍යතිරේක ඇත්නම් ප්‍රමේයය සංශෝධනය කළ යුතු ය. එවිට ඕනෑම ත්‍රිකෝණයක සම්බන්ධයෙන් කෝණ තුනෙහි ඓක්‍යය සෘජු කෝණ දෙකක් යැයි කීමට නො හැකි ය. වැඩිම වුවහොත් කළ හැක්කේ අභවල් අභවල් අවශ්‍යතා යටතේ ත්‍රිකෝණයක කෝණ තුනෙහි ඓක්‍යය සෘජු කෝණ දෙකක් බව පැවසීම ය. බටහිර ගණිතයෙහි ඉතාමත් විශුක්ත සාධාරණ භූතාර්ථ (entities) විෂය ක්ෂේත්‍රය ලෙස සැලකෙන බැවින් මෙවැන්නක් සිදුවෙයි.

යුක්ලීඩීය ජ්‍යාමිතියෙහි කියවෙන ස්වසිද්ධි හෙවත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනස් කිරීමෙන් ලැබෙන ජ්‍යාමිතියක මේ ප්‍රමේයය වෙනස්වීමට ඉඩ ඇත. එහි දී බටහිර ගණිතයට කිසිදු ප්‍රශ්නයක් නොවන්නේ ප්‍රමේයය වලංගු වූයේ කිනම් අවශ්‍යතා යටතේ ද දැන් එවා වෙනස් වී ඇති නිසා ය. බටහිර ගණිතයෙහි බොහෝ විට සිදුවන්නේ එ එ දේ (ගණිතමය වශයෙන්) සත්‍ය නම් මේ මේ දේ (ගණිතමය වශයෙන්) සත්‍ය බව ඇරිස්ටෝටලීය න්‍යාය භාවිතයෙන් සාධනය කිරීම ය. එසේ සාධනය කිරීමට නොහැකි අවස්ථා ද යම් යම් අවශ්‍යතා යටතේ ඇති බව ගර්ඩ්ල් නම් ගණිතඥයා සාධනය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනමතයෙහි ඇතැම් ස්වසිද්ධියක් වන ස්වදේශික නොවන ජනමත නිර්මාණය කෙරී ඇත. එවැනි නිර්මාණයක් ජනමතවලට ප්‍රියවන සේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට ආණ්ඩුපාලන ආයතනවලට වැඩි විය හැකි ය. නැත්නම් අඩුවිය හැකි ය. එ ප්‍රමාණය සාධනය කර ඇත්තේ වෙනත් ජනමතවල මිස ශ්‍රී ලංකාවේ ජනමතයෙහි ව්‍යතිරේක ලෙස හෝ වෙනස් ලෙස, බටහිර ගණිතයෙහි දක්නට ලැබෙන මේ ගුණය ඇතැම් අවස්ථාවල දී අපට ද ප්‍රයෝජනවත් වෙයි.

අද බොහෝ පව්වරු මෙන් ම ඇතැම් දේශපාලනඥයෝ ද දෙමළ ප්‍රශ්නයට හේතුව දෙමළ ජනයාට 1956 න් පසුව සිදු වූ අසාධාරණකම් නිසා යැයි කිසිම වකිතයක් විචාරයක් නැතිව කියවති. එසේ ම ඔවුන් කියන්නේ දෙමළ ජනයා වෙත ම රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගැනීමට සටන් කරන්නේ එ අසාධාරණකම්වලට පිලියමක් විසඳුමක් ඊනියා සිංහල ආණ්ඩුවලින් ලැබී නොමැති නිසා බව ය. මෙය සත්‍යයක් යැයි සිතමු. එසේ නම් වෙන ම රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගැනීම සඳහා දෙමළ දේශපාලන පක්ෂ සටන් කළ යුත්තේ 1956 ට පසුව ය. එහෙත් එසේ වී වෙළුම්වශයෙන් නොමැති දෙමළ දේශපාලනඥයා වෙත ම රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගැනීම සඳහා සටන් ආරම්භ කෙළේ 1949 දී ය. ඔහු එ සටන් සඳහා ම 1949 දී ඉලංකයේ පමුණු අරසු කවිවි හෙවත් ලංකා දෙමළ රාජ්‍ය පක්ෂය පිහිටුවා ගත්තේ ය. 1956 න් පසුව ඇතිවූ යැයි කියන අසාධාරණයන් හේතුවෙන් වෙන ම රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගැනීම සඳහා දේශපාලන පක්ෂයක් 1949 දී ආරම්භ කරන්නේ කෙසේ ද? මෙයින් කියවෙන්නේ ඊනියා අසාධාරණකම් හා වෙන ම රාජ්‍යයක් අතර සම්බන්ධයක් නොමැති බව හෝ වේ ද? ඊනියා අසාධාරණකම් නැතිව ඉවත් වෙන ම රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව ඇතැම් දෙමළ නායකයන්ට තිබී ඇති බව ඉන් පැහැදිලි වෙයි. එහෙත් මේ කරුණ පව්වරුන්ට හා ඇතැම් දේශපාලනඥයන්ට නොහේරෙන්නේ ඇයි?